

การบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการ
บริการวิชาการ : กรณีศึกษา ตำบลเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่*
INTEGRATION OF TEACHING SOCIAL SERVICE OF SEMINAR AND
ACADEMIC SERVICES TO SOCIAL STUDIES IN FACULTY OF BACHELOR
OF EDUCATION IN SOCIAL STUDIES

ฉวีวรรณ สุวรรณภา,
Chaweewan Suwannapha
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus
เรวัช จิตจง,
Rawat Jitjong
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
Phrae Vocational College
E-mail : www_mcu@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการของนิสิตคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 กรณีศึกษาวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย จังหวัดแพร่ และ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้รูปแบบการวิจัย เชิงปฏิบัติการและการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนชมรมรักษาสภาพ / อสม. ประชาชนหมู่ 1 จำนวน 15 คน และตัวแทนนิสิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 10 รูป รวมจำนวน 25 รูป/คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้สูงอายุ จากโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเด่นชัย จำนวน 30 คน และ

* Received 19 January 2021; Revised 4 June 2021; Accepted 7 June 2021

ประชาชน หมู่ 1 บ้านเด่นชัย อำเภอดเด่นชัย จังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยจัดทำโครงการสัมมนาเรื่อง สร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข วัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย อำเภอดเด่นชัย จังหวัดแพร่ เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในการก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุหรือ การดำรงชีวิตอย่างไรให้มีความสุข โดยการปฏิบัติตามหลัก 5 สุข คือ สุขสบาย สุขสนุก สุขสง่า สุขสว่าง และสุขสงบ

2. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข รวมทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับแรก คือ ด้านผู้จัดทำโครงการ รองลงมา คือ ด้านฐานกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน วิทยากร ตามลำดับ

คำสำคัญ : การเรียนการสอนแบบบูรณาการ, วิธีการสอนแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, การบริการวิชาการ

Abstract

The objectives of this article were 1) to study the learning integration with research based on problems and service of student who was the fourth class, the branch of Social Studies faculty of Bachelor of Education a case study of Wat Denchai, Denchai Sub-District, Phrae Province and 2) to study the level of the satisfactory of activities joiner the academic service. It was the mixed methods research. It used quality research documentary studies, action research and quantities research.

The Simple of this research was 1) the qualities group was using 15 people from aging people, healthy club and village healthy volunteers, the 4 years of education faculty in Social Studies in 10 persons, in total 25 persons, by using purposive selection. 2) the quantities group was aging from Den Chai aging school 30 persons and people from Baan Den Chai 30 persons, in total 60 persons. The research tools were the satisfaction questionnaire and in-dept interview. The gualities andlysis were observed the answer behavior from indept interview, joining activities. The guantitative research analyzed statistis mean and standard viation.

The results are followed :

1. The integration of learning and research by problem base learning and communities base learning. The seminar was physical and mental promote of aging by 5 principle of happiness at Wat Den Chai Tambol Den Chai Amphoe Den Chai, Phrae Province. This program was prepared to physical and mental of aging to aging communities and happiness living by 5 principle of happiness, comfortable, enjoyment, elegance, distinctness and pacification.

2. The satisfactions of participants who attend the seminar, in total in high. The rank of choices was the project director, learning activities, knowledge and applying, facilities and step of processes.

Keywords : Integration of teaching, Academic services to Social

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยในปัจจุบัน มีการปฏิรูปเพื่อให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือแห่งการสร้างความรู้มากขึ้น เพื่อช่วยส่งเสริมและเสริมสร้างทักษะความรู้ความสามารถให้กับผู้เรียน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องสอนให้ผู้เรียนรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการศึกษาและนำไปช่วยสร้างความดึงดูดใจความน่าสนใจ ให้กับสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ได้อีกด้วย ในการเสริมสร้างความรู้ทักษะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา และกระบวนการคิด ให้กับผู้เรียน บุคคลสำคัญที่สุด คือ ครูผู้สอน จะต้องสามารถใช้ ประยุกต์ใช้

และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดใจผู้เรียนให้ได้มากที่สุด (ยีน ภู่วรรณ, 2548, น. 47-48) หากแต่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือสถาบันทางการศึกษามีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้งานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ยกตัวอย่างเช่น ด้านการเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่ยังใช้รูปแบบการสอนด้วยการบรรยาย ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีด้วย ยกตัวอย่างเช่น การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในการทำงานในหน่วยงาน การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป้าหมายและแหล่งความรู้อิเล็กทรอนิกส์ แม้กระทั่งการขาดทรัพยากรบุคคลด้านการสอน เป็นต้น (สายชล จินโจ, 2550, น. 1-6) ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมาอย่างเป็นลูกโซ่ เพราะในช่วงรอยต่อของเทคโนโลยีสมัยเก่าและใหม่นี้ ทำให้เกิดการคิดแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนหลายอย่างด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาและการร่วมกันทำงานกลุ่ม ส่งเสริมทักษะในการแก้ปัญหา โดยผ่านการสืบเสาะหาความรู้ และเรียนด้วยการทดลองปฏิบัติ เพื่อให้สามารถค้นพบหรือทำให้ได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ และสามารถบูรณาการความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ โดยสามารถแบ่งได้ 3 องค์ประกอบ คือ การเรียนจากปัญหา การเรียนรู้โดยนิตนเอง และการเรียนเป็นกลุ่มย่อย (สนิท ดีเมืองชัย, 2552, น. 17-27) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองและจากกลุ่ม อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนได้จดจำในสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังจากเรียนแล้วได้เป็นอย่างดี เป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน

จากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน รวมถึงสภาพปัญหาและเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของผู้เรียนและความจำเป็นของการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ควบคู่กับการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน อีกทั้งยังได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริการวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและด้านสังคมศาสตร์ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่ดีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการของนิสิตคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากแบบสอบถาม ผู้สูงอายุ จากโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเด่นชัย จำนวน 30 คน และประชาชน หมู่ 1 บ้านเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 60 คน และการสัมภาษณ์ ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนชมรมรักสุขภาพ /อสม. ประชาชนหมู่ 1 จำนวน 15 คน และตัวแทนนิสิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 10 รูป รวมจำนวน 25 รูป/คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนชมรมรักสุขภาพ/อสม. ประชาชนหมู่ 1 และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับตัวแทนนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนรายวิชาสัมมนาสังคมศึกษา เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field work) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากกิจกรรมฐานการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การวิเคราะห์จากปัญหาชุมชน และองค์กรหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างในชุมชน/องค์กร
2. แบบสอบถามความพึงพอใจการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการของนิสิตคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในกิจกรรม “การเสริมสร้างกายใจ ก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข” โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เป็นลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิดที่มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Check list)
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อกิจกรรม “การเสริมสร้างกายใจ ก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข” ใน 6 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านวิทยาการ ด้านผู้จัดทำโครงการ ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ และด้านกิจกรรมฐานการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยลงพื้นที่ภาคสนาม ตัวแทนชมรมรักสุขภาพ/อสม. ประชาชนหมู่ 1 และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับตัวแทนนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนรายวิชาสัมมนาสังคมศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการของนิสิตคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 กรณีศึกษาวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในกิจกรรม “การเสริมสร้างกายใจ ก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข” โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เป็นลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิดที่มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Check list) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อกิจกรรม “การเสริมสร้างกายใจ ก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข” ใน 6 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านวิทยาการ ด้านผู้จัดทำโครงการ ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ และด้านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนชมรมรักสุขภาพ/อสม. ประชาชนหมู่ 1 และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับตัวแทนนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนรายวิชาสัมมนาสังคมศึกษา เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field work) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากกิจกรรมฐานการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การวิเคราะห์จากปัญหาชุมชน และองค์กรหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างในชุมชน/องค์กร โดยการพรรณนาวิเคราะห์

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร สอบถามและการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ : กรณีศึกษา ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

ผลการวิจัย

1. การบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ : กรณีศึกษา ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

การบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดนโยบายการบูรณาการจัดการเรียนการสอน เพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างอาจารย์ประจำหลักสูตร บูรณาการกับพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตกับการวิจัย เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ร่วมกันอภิปรายหาแนวทางแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบริการวิชาการ ด้วยกระบวนการทางวิจัย โดยระบุประเด็นปัญหาสังคมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนออกสำรวจชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาชุมชน และการจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน ผู้เรียนกำหนดชุมชนที่จะออกไปจัดทำกิจกรรม คือ ชุมชนวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ จัดทำโครงการสัมมนา เรื่อง สร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข : วัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

1.1 การบริการวิชาการ ในการให้ความรู้เรื่อง การสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข การบริการวิชาการการให้ความรู้ โดย พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์แพร่ เรื่อง การสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ในการก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุหรือการดำรงชีวิตอย่างไรให้มีความสุข โดยการปฏิบัติตามหลัก 5 สุข หรือ ความสุข 5 มิติ ประกอบด้วย สุขสบายซึ่งเน้นเรื่องสุขภาพร่างกาย การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ สุขสนุก เป็นความสามารถของผู้สูงอายุในการเลือกวิถีชีวิตที่รื่นรมย์ ด้วยการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์เป็นสุข จิตใจสดชื่นแจ่มใส สุขสง่า เน้นความเข้าใจในความเป็นไปในชีวิต ความมีคุณค่าในตนเอง มีมุมมองและความรู้สึกต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเห็นอกเห็นใจ ไม่ซึมเศร้า ไม่ท้อแท้ สุขสว่าง เป็นความสามารถด้านความจำ ความเข้าใจ ความคิดแบบนามธรรม การสื่อสาร การใช้เหตุผล และการวางแผนแก้ไขปัญหา สุขสงบ

เป็นการรับรู้ เข้าใจความรู้สึกของตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์และสามารถจัดการกับภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความสามารถในการควบคุมความต้องการจากแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถผ่อนคลายให้เกิดความสุขสงบกับตัวเองได้ ซึ่งเป็น การเตรียมพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับสังคมสูงอายุอย่างเป็นรูปแบบในการ เปลี่ยนผู้สูงอายุจาก “ภาระ” ให้เป็น “พลัง” ของชุมชนได้เป็นอย่างดี

1.2 กิจกรรมการบริการวิชาการเกี่ยวกับการตัดกระดาษ (การตัดตุ่งใส่หมู) และกิจกรรมการทำบายศรี (บายศรีปากชาม) สรุปได้ว่า ทั้งสองกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้น ความสามารถในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทางร่างกาย ให้มีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรง คล่องแคล่ว มีกำลัง เน้นการเคลื่อนไหวปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ในการปฏิบัติกิจกรรม คือ ความสามารถทางกายที่จะปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างอิสระและปลอดภัย และเป็นกิจกรรม ผู้สูงอายุได้มาพบปะกัน ด้วยการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์เป็นสุข สนุกสนาน จิตใจสดชื่น แจ่มใส การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งกิจกรรมที่เหล่านี้สามารถลดความซึมเศร้า ความเครียดและ ความวิตกกังวลได้ และเมื่อทำเสร็จแล้วได้เห็นผลงานหรือชิ้นงานที่ทำ เกิดความภาคภูมิใจ และ ตระหนักถึงความมีคุณค่าในตนเองการมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมและเกิดมุมมอง ต่อการใช้ชีวิตในเชิงบวก และกล่าวว่าในอนาคตถ้าชุมชนมีกิจกรรมก็จะช่วยเหลือกิจกรรม ทางวัฒนธรรมของชุมชน ช่วยในการชะลอความเสื่อมทางสมอง มีความจำ มีความสามารถ ทางสังคม มีความสนใจผู้อื่นและสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ บางคน การนำความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมในอดีต มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและต่อชุมชน

2. ระดับความพึงพอใจโครงการสัมมนาสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ เป็นเพศชายจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และเป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 70

จำแนกตามช่วงอายุ ช่วงอายุ 21-40 ปีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ช่วงอายุ 41-60 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็น ร้อยละ 65

จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 52 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และ ระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5

3. ระดับความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข รวมทุกด้าน โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอันดับแรก คือ ด้านผู้จัดทำโครงการ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ ด้านฐานกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.50$) ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.49$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.45$) คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.36$) วิทยากรคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.17$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก คือ ขั้นตอนในการดำเนินงานมีความเหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.5$) รองลงมา คือ ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41$) ระยะเวลาในการดำเนินการโครงการมีความเหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.39$) มีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติโครงการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) และ คือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) ตามลำดับ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก คือ อาหารและเครื่องดื่ม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมา คือ อุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.48$) ความเหมาะสมและความพร้อมของสถานที่ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.44$) เอกสารมีเพียงพอต่อความต้องการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.39$) โสตทัศนอุปกรณ์มีความพร้อม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.37$) ตามลำดับ

ด้านวิทยากร ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก คือ มีทักษะความรู้ตรงกับเนื้อหา คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ มีการใช้ภาษาที่กะทัดรัดเข้าใจง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.51$) ใช้เวลาในการบรรยายที่เหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.48$) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.46$) มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.39$) ตามลำดับ

ด้านผู้จัดทำโครงการ ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.62$) รองลงมา คือ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม คิดเป็น

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.56$) มีทักษะความรู้ในการจัดทำโครงการและมีความสามัคคีในหมู่คณะ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.55$) มีการวางแผนในการจัดทำโครงการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.51$) ตามลำดับ

ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก คือ ได้รับความรู้ที่หลากหลายเกี่ยวกับวิธีการทำบายศรีและการตัดตุงในรูปแบบต่าง ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.44$)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับมากไปหาน้อยพบว่าอันดับแรก คือ หัวข้อกิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนอย่างมีความเหมาะสม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.51$) เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.48$) กิจกรรมมีความหลากหลาย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.44$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการวิชาการ : กรณีศึกษา ตำบลเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ เป็นการบูรณาการกับพันธกิจของสถาบันการศึกษาในด้านการผลิตบัณฑิตกับการวิจัย โดยเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน ปัญหาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ (ยุวดี ฤชา, 2537) การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นวิธีการเรียนการสอน ที่ใช้ “ปัญหา” เป็นเครื่องกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะใฝ่หาความรู้เพื่อแก้ปัญหา ผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ร่วมกันอภิปรายหาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม ตามพื้นฐานความรู้ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (วัลลี สัตยาศัย, 2547, น. 38) ที่ว่าหลักการในการสร้างโจทย์ปัญหาให้มีประสิทธิภาพ ต้องเชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ความรู้เดิมที่เชื่อมกับความรู้ใหม่ จะมีผลทำให้จดจำความรู้ใหม่ได้ดีและได้นาน การสร้างโจทย์ปัญหาจึงต้องอยู่บนพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถดึงดูความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้ได้ การใช้โจทย์ปัญหาที่ยากเกินไปโดยนักศึกษาไม่สามารถนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้ได้ จะทำให้กระบวนการกลุ่มด้อยประสิทธิภาพ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบริการวิชาการ โดยระบุประเด็นปัญหาสังคมและทักษะที่จำเป็น

ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนออกสำรวจชุมชนเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาชุมชน ปัญหาสุขภาพและการจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน กำหนดชุมชนที่จะออกไปจัดทำกิจกรรม คือ ชุมชนวัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับ (เสาวลักษณ์ รัตนิพนธ์, 2562) การให้บริการวิชาการ หมายถึง การที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นที่พึ่งของชุมชนหรือสังคม เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการหรือทำหน้าที่ใดที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ตลอดจนความเข้มแข็งประเทศชาติและนานาชาติ การบริการวิชาการเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทนและบริการวิชาการให้เปล่า โดยมีการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้พัฒนาหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนและการวิจัย โครงการที่มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จัดทำโครงการสัมมนา เรื่อง สร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข : วัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ เช่นเดียวกับ (ชิรวัดน์ นิจนตร, 2561, น. 1-2) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม : ทางเลือกหนึ่งในการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัย หลักการและการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งในการปฏิบัติพันธกิจมหาวิทยาลัยเพื่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ใช้ความรู้และทักษะทางวิชาการในการวิเคราะห์หาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมมีหลายวิธี ตั้งแต่กิจกรรมอาสาสมัครการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการออกปฏิบัติงานภาคสนาม สหกิจศึกษา การจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนและการบริการสังคมในรูปแบบอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน เช่นเดียวกับ (คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล, 2556, น. 1) การบูรณาการ การวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคมในรายวิชาการพัฒนาความเป็นครูวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ว่าเกิดการพัฒนาคอร์สเรียนรายวิชา EDUC 105 การพัฒนาความเป็นครูวิชาชีพ โดยได้บรรจุกิจกรรมการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ ได้แก่ กลยุทธ์การวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาสาระความเป็นครูวิชาชีพ ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมในรายวิชา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความพึงพอใจการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการบริการของนิสิตคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรณีศึกษา วัดเด่นชัย ตำบลเด่นชัย จังหวัดแพร่ ของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาสร้างเสริมกายใจก้าวสู่วัยสูงอายุ ด้วยหลัก 5 สุข ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ ขั้นตอนในการดำเนินงานมีความเหมาะสม รองลงมา คือ ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ระยะเวลา

ในการดำเนินการโครงการมีความเหมาะสม มีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติโครงการ และคือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ อาหารและเครื่องดื่ม รองลงมา คือ อุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการ ความเหมาะสมและความพร้อมของสถานที่ เอกสารมีเพียงพอต่อความต้องการ โสตทัศนอุปกรณ์มีความพร้อม ตามลำดับ

ด้านวิทยากร ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ มีทักษะความรู้ตรงกับเนื้อหา รองลงมา คือ มีการใช้ภาษาที่กะทัดรัด เข้าใจง่าย ใช้เวลาในการบรรยายที่เหมาะสม มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ตามลำดับ

ด้านผู้จัดทำโครงการ ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รองลงมา คือ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีทักษะความรู้ในการจัดทำโครงการและมีความสามัคคีในหมู่คณะ มีการวางแผนในการจัดทำโครงการ ตามลำดับ

ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ ได้รับความรู้ที่หลากหลายเกี่ยวกับวิธีการทำบายศรีและการตัดตุงในรูปแบบต่าง ๆ รองลงมา คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553, น. 129) ที่ว่าการบูรณาการการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงหัวข้อหรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้แบบองค์รวมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ได้ฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มทักษะการคิด การแก้ปัญหาส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับแรก คือ หัวข้อกิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนอย่างมีความเหมาะสม รองลงมา คือ กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น กิจกรรมมีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553, น. 129) ที่ว่าการบูรณาการการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงหัวข้อหรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้แบบองค์รวมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากหลากหลายสาขาวิชา ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มทักษะการคิด การแก้ปัญหา การอภิปราย การสรุป เป็นต้น ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ที่เรียกว่า พหุปัญญา (Multiple Intelligence) และให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

สถาบันควรนำเอาแนวความคิดในการบริหารจัดการความเสี่ยงมาปรับใช้ในการทำงาน โดยเพิ่มความรู้หรือจัดอบรมให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยให้มีความรู้มากขึ้น สามารถนำเอาความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรสามารถคาดการณ์โอกาสเกิดปัจจัยเสี่ยงในด้านต่าง ๆ รวมถึงผลกระทบในการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

มหาวิทยาลัยควรพัฒนา ช่องทางการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล การบริหารจัดการความเสี่ยงไปยัง Group Line เกี่ยวกับความเสี่ยงหรือการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถอ่านและเข้าใจได้โดยง่าย เนื่องจากปัจจุบันบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยจะใช้การสื่อสารและให้ความสำคัญกับการทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตของพื้นที่ในการบริการวิชาการสู่สังคม ในระดับอำเภอหรือจังหวัด เพื่อให้ครอบคลุมในพื้นที่เชิงปริมาณและคุณภาพ
2. ควรมีการบูรณาการวิจัยกับโครงการของมหาวิทยาลัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคมให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ปีงบประมาณ 2562

เอกสารอ้างอิง

- คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล. (2556). การบูรณาการการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคมในรายวิชาการพัฒนาความเป็นครูวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 10(51), 1.
- ชีรวัดน์ นิจนตร. (2561). การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม : ทางเลือกหนึ่งในการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 5(1), 1-2.
- เย็น ภู่วรรณ. (2548). เทคโนโลยีกับการพัฒนาการศึกษาไทยและแนวคิดจาก e-University สู่อ-School. นิตยสาร สสวท. (กันยายน-ตุลาคม, 2548), 47-48.
- รัตน์ะ บัวสนธิ์,ดร. (2540). การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์ พรินท์ จำกัด.
- สายชล จินใจ. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน รายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ 1 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สนธิ เต็มอึ้งชัย. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุวิมล ติรگانนท์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ รัตน์พนธ์. (2562). ความรู้เกี่ยวกับงานบริการวิชาการแก่สังคม. เรียกใช้เมื่อ 1 มีนาคม 2562. จาก <http://www.chumphon2.mju.ac.th/km/?p=52>.
- ยุวดี ฤาชา. (2537). การประเมินผลการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรต่าง ๆ (25- 29 กรกฎาคม 2537). ณ ห้องประชุมโรงแรมป่าตอง รีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต.
- วัลลี สัตยาศัย. (2547). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุ๊คเน็ต.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.

